

Les selectes **ETT**

Mentre que a Catalunya tenen el contrapunt dels consells comarcals i a les Illes Balears han estat substituïdes pels consells insulars, les diputacions del País Valencià tenen una salut de ferro. Un vedat de caça a Castelló, amb Fabra. Un clam secessionista a València, amb Giner. Un oasi de zaplanisme a Alacant, amb Ripoll. I desenes d'assessors.

Els balnearis de la política. Així es poden qualificar les diputacions del País Valencià, sobretot en el cas del PP, que n'ocupa les presidències. Són institucions dirigides per gent en la decadència de la seua carrera, o, en el millor dels casos, per persones que destaquen dins del partit o en l'àmbit local, però que no són aptes per a assolir cotes més altes de poder, llegiu Generalitat Valenciana. Gent que, com en cap altre àmbit, després té la possibilitat de dotar de grans dosis de decisió –i de remuneració– coneguts i familiars a dojo, com si d'una agència de col·locació particular es tractara. Els casos de nepotisme són tants i tan escandalosos que sembla com si ens hagueren injectat perquè no ens cridaren l'atenció.

Carlos Fabra, president de la Diputació de Castelló, va fer servir les seues influències per afavorir negocis familiars i per incloure consanguinis dins la seua extensa nòmina d'assessors; Fernando Giner ha contractat amb diners de la Diputació de València quatre dels set regidors del PP del seu poble, i José Joaquín Ripoll, a Alacant, va veure –o va provocar– el nomenament de la seua dona com a assessora del rector de la Universitat d'Elx quan ell era vicepresident del Consell, en època d'Eduardo Zaplana. Noms de familiars de l'ara portaveu del PP al Congrés dels Diputats i d'alts càrrecs de les tres diputacions també han eixit de l'anonimat gràcies a la relació laboral que mantenen amb les diputacions.

Tot això, perquè al País Valencià aquestes institucions gaudeixen d'una omnipotència virginal. A Catalunya les dipu-

tacions han hagut de compartir protagonisme amb els consells comarcals, entitats més properes als municipis. A les Illes, els consells insulars supleixen les diputacions, i amb una ascendència creixent, ja que moltes competències estan transferides des del Govern balear.

El primer esborrany del Llibre Blanc Local, presentat al gener pel Ministeri d'Administracions Públiques i que es debatrà al Congrés després de l'estiu, té un apartat dedicat a les diputacions en què invoca "l'abandonament de la pràctica del mer repartiment de subvencions sense cap valor afegit". Així, recomana "donar més protagonisme en la gestió del govern provincial als ajuntaments, a les seues necessitats i prioritats", amb "l'obligatorietat que les diputacions constitueixen un 'consell d'alcaldes'", a més de reformar el sistema electoral. L'esborrany també exigeix garanties "davant de possibles utilitzacions sectàries, arbitràries o de control polític pels governs de les diputacions". Els responsables acostumen a donar l'esquena a les fórmules polinòmiques –extensió, nombre d'habitants, nivell d'atur i més factors de caire econòmic– a l'hora d'establir els criteris per atorgar subvencions.

Durant les consultes que els grups de les Corts valencianes mantenen amb diversos representants de la societat per enllestir el nou Estatut, el president del Consell Jurídic Consultiu, Vicente Garrido, demanà la desaparició de les diputacions, especificant que la possible extinció depèn d'una reforma constitucional.

El Bloc Nacionalista Valencià també vol que la nova llei de règim local elimi-

Fabra, l'hereu del "cacic màxim"

Don Carlos és el sisè president de la Diputació de Castelló de la nissaga Fabra. El primer, Victorino, va accedir al càrrec el 1874, i va ser conegut com "el cacic màxim". Un qualificatiu que ell ha preservat i defensat sense embuts: "Si ser cacic és exercir les tasques de president de la Diputació i les de president provincial del partit amb fermesa, aleshores em considere un cacic", ha dit. Fabra, "liberal abans que cristià", presideix la institució des del 1995, i s'ha caracteritzat pel malbaratament de diners en dinars, sopars, vins d'honor, entrades per a bous, publicitat... a més d'un munt d'adjudicacions irregulars i favoritismes cap a membres de la família. L'increment del seu patrimoni des d'aleshores ha estat notable: té quatre hipoteques d'1,9 milions d'euros amb un sou de 6.000 euros mensuals. El 2003 cobrava 84.000 euros de la Diputació, més que el president Aznar -81.600- i els seus ministres. Ho ha resumit de manera clara: "El meu fill té un sou important; el meu altre fill, també; la meua filla té els seus negocis, i la meua dona té uns ingressos privats importants pel lloguer d'habitacions i altres negocis, ingressos molt per damunt de la mitjana normal."

Protagonista de l'etern cas Fabra, Don Carlos va tractar amb dos ministres -Jesús Posada i Celia Villalobos- sobre els nego-

cis de la seua esposa. El seu advocat, durant el procés judicial, va assegurar que "ha intervingut en la tasca empresarial de la seua dona com a mer espectador i inevitable assessor". A més, l'acusat va voler desmuntar les teories de qui va destapar l'escàndol, l'examic Vicente Vilar, afirmant que "mai no m'he aprofitat del meu càrrec, només m'acusen per ajudar una dona maltractada, vexada i presumptament violada".

Fabra, un amant de la gestió privada -"és més eficaç que la pública"-, no va haver d'esperar a l'any passat per sentir-se assetjat. "N'estic,

de l'oposició, fins més amunt del pirri", comentava ja cap al 2002. L'oposició, una de les seues obsessions, juntament amb la Universitat Jaume I de Castelló, que, segons creu, "està dominada per aiatol·làs i radicals nacionalistes".

"De defectes, en tinc molts, però el major potser és no aguantar els mentiders ni els trepas, i, encara que en política s'han de guardar les formes, jo no puc", explicà tan bon punt va "heretar" el càrrec de president. El periodista castellanenc i ara eurodiputat del PP Luis Herrero definí Fabra en aquell moment com "un apassionat de la política, que sap combinar com ningú els negocis i el plaer. Gairebé res a la província de Castelló escapa del seu poder", tota una aproximació mil·limètrica al personatge. Potser és cert que, a Fabra, el poder no l'ha canviat.

L'exfalangista Giner

Aquest professor de secundària és un rodamón de la política. Una passió extrema que ha conreat fins a l'extenuació, amb reiterats canvis de partit. La fidelitat la manté cap al seu poble, Vallada (Costera).

Als anys setanta va exercir de delegat local del Frente de Juventudes, un planter que nodria les primeres llistes electorals de Falange. Concretament, Giner ocupà el número 4 de la candidatura per València de l'Asociación Falange Española de las JONS Auténtica en les primeres eleccions generals, l'any 1977. Tres anys més tard es dona d'alta en les files de la UCD, on només hi serà fins al 1982, quan opta per seguir les passes del seu "heroi", Adolfo Suárez, en aquell moment en el CDS. Això no li va impedir, però, ser triat com a regidor de Vallada el 1983, amb Unitat Valladina. La legislatura següent aconseguí l'alcaldia -que avui encara ocupa, després de divuit anys-, i ho fa sota l'empara d'Unió Valenciana, tot just en els anys en què els regionalistes agafaven embranzida. Quan "l'efecte Lizondo" es desinfla, Giner dona el salt al PP amb uns altres membres destacats d'UV; abandona la seua acta de diputat a les Corts valencianes, però, com hem vist, no fa el mateix amb la batllia. De fet, l'acta de diputat la recupera *ipso facto* amb els populars, la fe que ha abraçat més temps: ara compleix una dècada, tot un rècord. El ben cert és que Giner és un home agraït, que no oblida allà on

ha estat, en aquest llarg periple polític. El tarannà franquista el va dur a censurar una exposició de Robert Mapplethorpe: "Hi havia fotos que no m'haguera agradat que haguera vist la meua filla", va argumentar. L'esperit secessionista d'UV el demostra en cada moment, fins al punt de rumiar que hi ha un sector "catalanista" dins del PP valencià, comentari que va ser qualificat com "un deliri" pel conseller portaveu sense cartera, Esteban González Pons. Segons Giner, el valencià és independent del català perquè ja es parlava en l'època dels *valentini*. Una teoria que troba elements de suport al seu pròleg de la *Bibliografía de la lengua valenciana* (2002), obra finançada amb diners de la Diputació de València, que presideix des del 1999.

Giner ha estat condemnat pel Tribunal Superior de Justícia del País Valencià per no aportar la informació que demanava l'oposició de Vallada. Això no ha evitat que siga un home proper a Zaplana -que el va "fitxar" per captivar membres d'UV-, conscient que Giner el respectaria, no li faria l'ombra de l'anterior president de la Diputació, l'avui difunt Manuel Tarancon. Giner va ser un dels artífexs de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua. Com a mínim, sort que el deute de la Diputació ha evitat la construcció del Parc dels Pobles, un parc temàtic de 500.000 m² que pretenia construir a Bétera (Camp de Túria).

Ripoll, ei petit Zaplana

Fins i tot el més serè dels tres presidents de diputacions del País Valencià, el d'Alacant, José Joaquín Ripoll, ha perdut una mica els papers darrerament. Ha estat amb motiu de la guerra intestina del PP valencià, i, com a gran zaplanista que és, ha encapçalat la defensa dels interessos d'aquest sector del partit, que s'ha fet molt fort al sud.

"Eduardo, els que estem a Alacant hem de decidir les coses d'Alacant", li va dir a Zaplana, en presència de Camps, en el congrés provincial de desembre. No era un ofensa, més aviat tot al contrari: "[Zaplana] és un amic al qual defensaré sempre, i atacaré qui l'ataque." Des de les comarques alacantines ha reviscolat un aire victimista, fins i tot cantonalista.

Comparat amb Fabra o amb Giner, a Ripoll se'l pot considerar un "centrista". Fins i tot va fer servir la mítica frase atribuïda al Che Guevara, "*prefiero morir de pie que vivir arrodillado*" —després que Camps destituïra dos directors territorials d'Educació el juliol passat—, i amenaçà de depurar els campistes de la Diputació. L'alcalde de Torrevella (Baix Segura), Pedro Hernández Mateo, un dels destacats campistes de les comarques d'Alacant, va qualificar de "*mamporreros de Zaplana*" els dirigents del PP a la província. A Elx, i amb motiu de les disputes —que van arribar a les mans— entre les dues faccions, el subde-

legat del Consell, Manuel Ortuno, va arribar encara més lluny: "Ara comprenc per què li diuen Ripoll 'el Farruquito'. De segur que quan va dir això [unes acusacions contra Ortuno] estava embriagat, com ja passà als corredors del congrés nacional o quan va insultar el president Camps en les fogueres. Quan aquest senyor beu, es dedica a injuriar i a calumniar."

El clientelisme que caracteritza les diputacions també arriba a Alacant. Julia Company Sanus, exportaveu de l'executiva del PSPV-PSOE amb Joan Ignasi Pla i neboda de Josep

Sanus, exalcalde socialista d'Alcoi —que va col·laborar des del Grup Mixt en l'ascens del PP en aquesta ciutat—, va ser contractada el passat gener per Ripoll dins l'àrea de Joventut i Dona. La dona de Ripoll, Margarita de la Vega, va ser nomenada assessora del rector de la Universitat d'Elx, de nova creació, el 1999.

I, com Carlos Fabra, la seua afició pels bous l'ha compatibilitzada amb el càrrec públic: va destinar 30.000 euros a l'adquisició d'entrades de temporada per a la plaça d'Alacant. Darrerament s'ha mostrat favorable a la Constitució europea, "tot i que no és el text que voldríem", i a la declaració de persona *non grata* per a Cristina Narbona si la ministra anul·la el transvasament Xúquer-Vinalopó, que neguiteja les comarques valencianes.

ne les diputacions en favor de dotar de força les comarques. Primer caldria fer una llei de comarcaltzació, ja que al País Valencià aquestes no tenen entitat pròpia. Al màxim que s'ha arribat fins ara és a les mancomunidades, que no obliguen ningú a formar-ne part i, tot sovint, només són unions de municipis amb governs d'un mateix color.

Josep Vicent Panella és l'únic membre del Bloc a la Diputació de Castelló, i creu que "n'hi ha prou amb la Delegació del Govern i les delegacions del Consell que tenim les grans capitals. No hi ha cap reequilibri entre els municipis rics i els pobres, prima el clientelisme; bé que ho pateix l'interior de Castelló". El presupost destinat a assessors per aquesta

Diputació augmentà un 48% el 2004, respecte al 2003, i continua pujant. Els grups disposen, en conjunt, de nou assessors, i Fabra, sols a presidència, en té disset, a 700.000 euros l'any.

Josep Vicent Bort també té acta en una diputació, la de València, i per Esquerra Unida, un partit que, com el Bloc, s'ha mostrat en perill de desaparició. "Caldria

	PRESSUPOST 2005 (millions d'euros)	EUROS PER HABITANT	ASSESSORS	HABITANTS PER ASSESSOR
Dip. GIRONA	103	182	**	**
Dip. LLEIDA	72	199	**	**
Dip. BARCELONA	589	122	50	96.000
Dip. TARRAGONA	101	165	**	**
Dip. CASTELLÓ	132	272	26	18.500
Dip. VALÈNCIA	363	163	47	47.000
Dip. ALACANT	188	128	31	47.000
C. I. EIVISSA / FORMENTERA	61	610	13*	7.700
C. I. MALLORCA	225	320	12*	58.000
C. I. MENORCA	51	677	7*	10.500

Segons dades del cens del 2001.

* A Mallorca, 10 secretaris de grup i 2 assessors de presidència. A Eivissa, 12 en presidència i 1 en l'oposició, i a Menorca, 7 eventuais en presidència.

** Dades no facilitades

fer una cosa semblant a les mancomunidades, agrupacions voluntàries de municipis, perquè el model actual està en crisi. Es fa molta política de capelleta." Bort assegura que el pressupost destinat a presidència, que ocupa Fernando Giner, "ni se sotmet a aprovació ni s'informa", i critica que "molts euros van a parar a esglésies i, sobretot, a pobles del PP".

A la darrera assemblea de la Federació Valenciana de Municipis i Províncies, tant Esquerra Unida com el Bloc van suggerir introduir les comarques com a unitats d'administració, però el PSPV-PSOE s'hi negà. En aquest camp, camina de la mà del PP. Ja els va bé que no desapareguen les diputacions, però el ben cert és que en les negociacions del nou Estatut ambdós grups han pactat buidar-les prou de contingut polític, en favor dels ajuntaments. Ara bé, malgrat que en rebutja la dissolució, el PSPV sí que voldria potenciar els ajuntaments, que ara com ara només disposen del 9% de la despesa pública, malgrat que oferei-

xen molts serveis al ciutadà. "El 33-33-33 seria allò més just [ajuntaments-comunitats-estat]", afirma Francesc Baixauli, diputat socialista a València, que troba en el finançament un dels tres reptes a abordar dins de les diputacions. Els altres dos són l'aclariment de competències entre els ajuntaments i les autonomies i la modificació del règim electoral, que hauria de ser com unes primàries a doble volta. "Aquest és l'ànim del Llibre Blanc -diu Baixauli-, perquè les diputacions s'han desvirtuat, ja no són els òrgans de cooperació municipal que havien de generar economies a escala per afavorir els municipis xicotets."

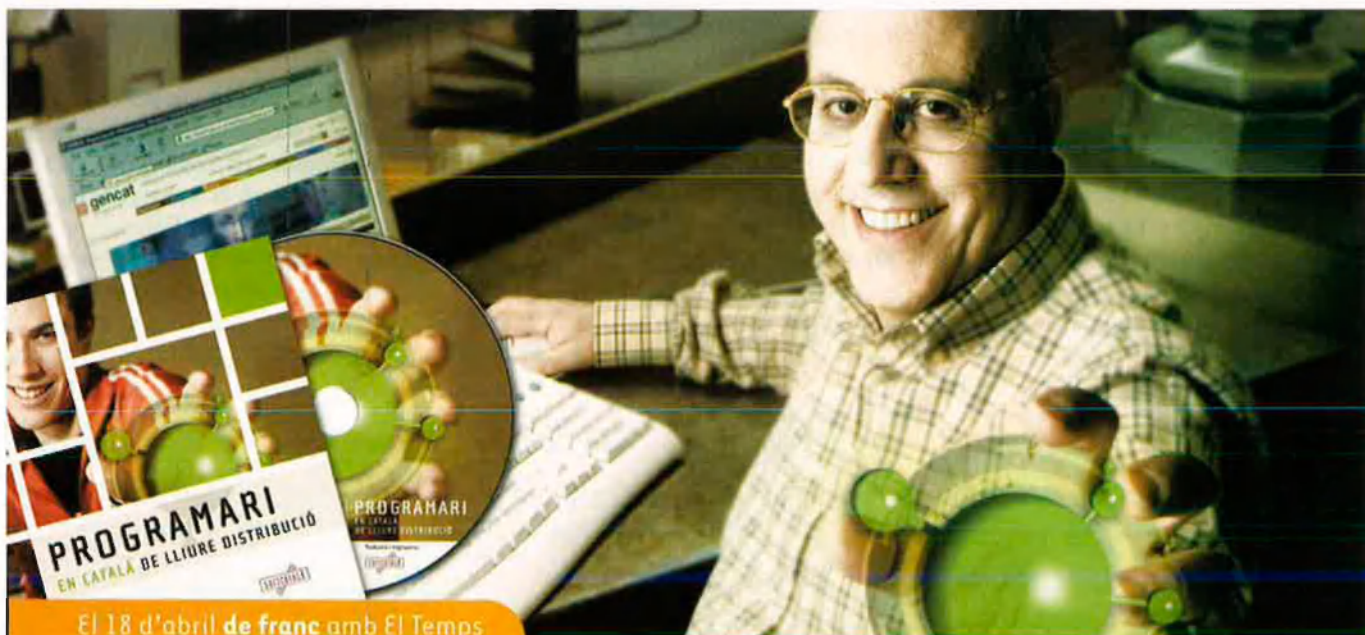
Baixauli posa l'exemple de Catalunya, amb admiració: "Ací caldria fer una mena de consells polítics comarcals, i en aquest sentit el cas català ens ha de fer reflexionar. Després, la transparència de les nostres diputacions ha de ser molt més gran. Jo sempre parlo de la de Barcelona com a paradigma de transparència i de suport als municipis."

A Catalunya, Esquerra Republicana ha demanat obertament el traspàs de competències de les diputacions a les futures set vegueries, però els seus socis, concretament el PSC, no ho veuen clar.

El redactat definitiu del Llibre Blanc en té la clau. Les diputacions, que nasquen amb les Corts de Cadis, el 1812, no passaran a la història, però potser es transformaran en una eina al servei dels consistoris, i no com avui, potents per les seues competències sobre subvencions. Les "noves" diputacions podrien passar a ser uns ens de suport i d'assessorament tècnic. Que no tremolen, doncs, aquells que veuen perillar el seu lloc de treball.

Al País Valencià es pot preveure què passarà si el PP manté les diputacions al 2007: Giner serà substituït per un altre costerer, l'inefable Alfons Rus, alcalde de Xàtiva, campista. Ripoll afermarà el poder zaplanista a Alacant. I a Castelló... a Castelló, Fabra, des del 1812.

Víctor Maceda

El 18 d'abril de franc amb El Temps

PROGRAMARI EN CATALÀ DE LLIURE DISTRIBUCIÓ

Perquè el teu ordinador parli com tu...

CONTINGUTS

★ GNU/LINUX
OpenOffice.org 1.1
Firefox 1.0.1
Ispall en català
Mozilla 1.76

★ WINDOWS
OpenOffice.org 1.1
Abiword 2.2.4
Firefox 1.0.1
Mozilla 1.76
Opera 7.54

Thunderbird 1.0
Gimp 2.2.3
Salt 3.0
LeechFTP 1.3

I a més... el llibre *Cultura lliure de Linuxware i Linux*, sota llicència Creative Commons